

Sygn. akt I A Ca 958/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Staniszevska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 czerwca 2022r.

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko U. (...)w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 sierpnia 2021r. sygn. akt IC 1425/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska

Sygn. akt I ACa 958/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2021r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w punkcie 1. zasądził od pozwanego U. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda P. M. kwotę 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z odsetkami od następujących kwot: a/ 20.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 grudnia 2018r. do dnia zapłaty, b/ 100.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2019r. do dnia zapłaty; w punkcie 2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.420 zł tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lipca 2019r. do dnia zapłaty; w punkcie 3. w pozostałym zakresie powództwo oddalił; w punkcie 4. orzekł o kosztach procesu obciążając nimi w całości pozwanego.

Podstawą wyroku były następujące fakty i wnioski prawne.

W dniu 18 listopada 2005r. w R. na ul. (...) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości motorowerem marki (...) o nr rej. (...) podczas skręcania w lewo nie udzielił pierwszeństwa przejazdu, doprowadzając nieumyślnie do zderzenia z wykonującym manewr wyprzedzania samochodem marki (...) o nr rej. (...), kierowanym przez P. M., zjechania tego pojazdu na pobocze, a następnie uderzenia w przydrożne drzewo.

W wyniku wypadku, deska rozdzielcza samochodu osobowego marki (...) uderzyła powoda w lewe kolano. Siła uderzenia wyłamała powodowi panewkę lewego stawu biodrowego miednicy i uszkodziła lewy staw biodrowy. Powód uderzył głową w szybę.

W następstwie przedmiotowego zdarzenia powód doznał licznych obrażeń ciała, tj.: złamania miednicy w obrębie panewki stawu biodrowego lewego, zwichnięcia stawu biodrowego lewego, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej głowy oraz rany tłuczonej okolicy podkolanowej prawej.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2006r. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie o sygn. akt (...) uznał W. O. za winnego tego, że w dniu 18 listopada 2005r. w R. na ul. (...) naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości motorowerem marki (...) nr rej. (...) podczas skręcania w lewo, nie udzielił pierwszeństwa przejazdu, doprowadzając nieumyślnie do zderzenia z wykonującym manewr wyprzedzania samochodem marki (...) nr rej. (...), kierowanym przez P. M., zjechania tego pojazdu na pobocze, a następnie uderzenia w przydrożne drzewo, w następstwie czego spowodował nieumyślnie u P. M. złamanie miednicy w obrębie panewki stawu biodrowego lewego (złamanie poprzeczne z tylną ścianą panewki), rany tłuczonej okolicy ciemieniowej oraz rany tłuczonej okolicy podkolanowej prawej, które to obrażenia stanowiły ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci ciężkiej długotrwałej choroby, stanowiącego przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

U. (...) jest podmiotem odpowiedzialnym za szkodę powstałą w następstwie zdarzenia z dnia 18 listopada 2005r., tj. za szkodę powstałą w wyniku działania sprawcy zdarzenia.

Powód został przetransportowany karetką pogotowia ratunkowego do Szpitala (...) w O. na Oddział (...), gdzie chirurgicznie zaopatrzone mu rany tłuczone okolicy ciemieniowej i okolicy podkolanowej prawej. Powód na Oddziale (...) Szpitala (...) w O. przebywał od 18 listopada 2005r. do 21 listopada 2005r.

W dniu 21 listopada 2005r. powód został przetransportowany do Kliniki (...) w O.. Powód został przyjęty na Oddział (...) celem leczenia operacyjnego. U powoda stwierdzono liczne urazy: uraz głowy, ranę tłuczoną okolicy ciemieniowej - zaopatrzoną chirurgicznie, rany tłuczone obu stawów kolanowych, w przypadku kończyny dolnej lewej – wyciąg nadkostkowy, liczne rany powierzchowne w okolicy stawu kolanowego, ruchomość stopy i czucie zachowane.

W dniu 2 grudnia 2005r. w Klinice (...) w O. wykonano powodowi zabieg operacyjny nastawienia i zespolenia złamania poprzecznego panewki z tylną ścianą stawu biodrowego lewego. Po zabiegu pojawił się u powoda niedowład lewej stopy, tj. wystąpiło opadanie lewej stopy w wyniku porażenia części strzałkowej nerwu kulszowego lewego. Deficyt zgięcia grzbietowego stopy wynosił 10 stopni.

Powód został wypisany z Kliniki (...) w O. w dniu 5 stycznia 2006r. Powodowi zalecono kontrolę w ambulatorium za 6 tygodni, chodzenie przy pomocy kul łokciowych bez obciążania kończyny dolnej po stronie operowanej. Zalecano poruszanie się o kulach przez okres 6 tygodni, bez obciążania kończyny dolnej po stronie operowanej, konsultacje w (...).

W dniu 15 lutego 2006r. powód był konsultowany ortopedycznie w Klinice (...) w O.. Na RTG miednicy stwierdzono zespolenie ściany tylnej panewki lewego biodra płytą ze śrubami oraz śruby w krętarzu większym kości udowej. U powoda występowało upośledzenie ruchów czynnych lewej stopy, upośledzenie czucia dotyku na stopie lewej oraz utrudnienia przy chodzeniu z uwagi na opadanie lewej stopy przy chodzeniu.

Ponownie powód był konsultowany ortopedycznie w Klinice (...) w O. w dniu 20 maja 2006 r. Nie nastąpiła zmiana poprawy stanu zdrowia.

W dniu 17 listopada 2006r. powód był konsultowany ortopedycznie w Klinice (...) w O.. W trakcie tej konsultacji u powoda stwierdzono: upośledzenie ruchów czynnych lewej stopy, upośledzenie czucia dotyku na stopie lewej. Stwierdzono także, że uszkodzenie nerwu strzałkowego lewego ma bezpośredni związek z przebyłym urazem stawu biodrowego lewego. Przy chodzeniu stopa lewa opadała co utrudniało chodzenie.

Ponownie powód był konsultowany ortopedycznie w Klinice (...) w O. w dniu 19 czerwca 2007 r. Nie nastąpiła zmiana poprawy stanu zdrowia.

W dniu 9 stycznia 2008r. powód był konsultowany w Poradni (...) Urazowej w R.. Stwierdzono u powoda zespolenie ściany tylnej panewki lewego biodra płytą z śrubami oraz śruby w krętarzu większym kości udowej oraz zmiany zwyrodnieniowo-urazowe lewego biodra.

Ponownie na konsultacji w Poradni (...) Urazowej w R. powód był w dniu 28 kwietnia 2008r. Leczenie zachowawcze zostało zakończone. Stwierdzono, że powód jest zdolny do leczenia operacyjnego.

W dniach 8 października 2015r. i 7 listopada 2017r. powód był konsultowany ortopedycznie. U powoda stwierdzono: zespolenie ściany tylnej panewki lewego biodra płytą ze śrubami oraz śruby w krętarzu większym kości udowej, zmiany zwyrodnieniowo-urazowe lewego biodra, stan po złamaniu miednicy w obrębie panewki stawu biodrowego lewego ze zmianami zwyrodnieniowymi lewego biodra, stan po zwichnięciu stawu biodrowego lewego ze zmianami zwyrodnieniowymi lewego biodra, stan po zabiegu operacyjnym nastawienia i zespolenia złamania poprzecznego panewki z tylną ścianą stawu biodrowego lewego, upośledzenie ruchów czynnych lewej stopy, upośledzenie czucia dotyku na stopie lewej, uszkodzenie nerwu strzałkowego lewego mającego bezpośredni związek z przebyłym urazem stawu biodrowego lewego oraz opadanie lewej stopy przy chodzeniu.

Powód od dnia 18 listopada 2005r. do dnia 21 czerwca 2006r. przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Powód w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 18 listopada 2005r. nie otrzymał żadnych świadczeń odszkodowawczych ze ZUS-u.

W okresie od 16 sierpnia 2006r. do 8 września 2006r. powód przebywał na rehabilitacji leczniczej w ramach ZUS.

Po operacji w O. powód był unieruchomiony na wyciągu, a następnie miał prowadzoną rehabilitację i pionizację, a także naukę chodzenia o kulach bez obciążania lewej kończyny.

Po powrocie do domu wymagał stałej pomocy rodziny w czynnościach życia codziennego przez 6 miesięcy, kiedy nie mógł chodzić i nie mógł obciążać lewej nogi, używał kul. Powód potrzebował również pomocy przy zabiegach higienicznych. Powodem zajmowała się żona oraz matka.

Powód miał liczne rehabilitacje w W. w 2005, 2006 oraz 2007 roku w sumie przez jeden rok. Przebywał także w sanatorium w C. przez miesiąc w lipcu 2006 i używał laski do chodzenia. W sanatorium przeszedł zabieg krioterapii na kostkę, gdyż doszło do uszkodzenia nerwu.

Po dwóch latach od wypadku z dnia 18 listopada 2005r. powód podjął pracę w budownictwie. Powód miał duże problemy z pracą spowodowane bólami i sztywnością lewego biodra. Po 3 miesiącach uległ kolejnemu wypadkowi komunikacyjnemu w drodze autem do pracy, na skutek uderzenia przez inny pojazd. Powód miał ogólne potłuczenia, był poobijany, przebywał w szpitalu przez dwa dni po drugim wypadku.

Powód po wypadku z dnia 17 listopada 2007r. trafił na Oddział Ratunkowy Szpitala (...) w P. z rozpoznaniem: rany ciętej lewego podudzia, złamania żebra 7 po stronie lewej, stłuczenia klatki piersiowej oraz urazu lewego stawu biodrowego. Podczas badania RTG lewego stawu biodrowego oraz miednicy stwierdzono stan po operacji biodra, bez świeżych cech urazu.

Doznane przez powoda obrażenia podczas wypadku komunikacyjnego z listopada 2007r. nie miały wpływu na pogorszenie urazów doznanych podczas wypadku w 2005r., nie spowodowały trwałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Powód w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 17 listopada 2007r. otrzymał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy.

Powód przed wypadkiem z dnia 18 listopada 2005r. leczył się z powodu nadciśnienia tętniczego, wrzodziejącego zapalenia jelita grubego, kamicy pęcherzykowej żółciowej i bólów kończyn dolnych. Powód brał leki na wrzodziejące zapalenie jelita grubego, nie przechodził żadnych operacji oraz nie miał innych złamań, urazów czy też nie uczestniczył w wypadku. Powód nie miał orzeczonej niepełnosprawności oraz orzeczonych uszczerbków na zdrowiu.

Aktualnie powód odczuwa przeciążenie wysiłkowe lewej kończyny dolnej np. po skoszeniu trawnika nie może wejść po schodach. Powód nie może zgiąć lewego biodra żeby umyć stopy, nie może uprawiać sportu z powodu bólu i sztywności lewego biodra, nie może grać w siatkówkę z powodu bólu i sztywności lewego biodra. Nadal ma uszkodzenie lewego nerwu strzałkowego po pierwszym zabiegu operacyjnym i ma trudności z chodzeniem np. kiedy przyspiesza chód to lewa stopa ucieka i kłapie i opada.

Po wypadku z 2005r. powód zмага się z bólami lewego biodra podczas snu na boku z powodu ucisku metalowych implantów. Nadal ma dolegliwości bólowe lewego biodra, zażywa silne leki przeciwbólowe i przeciwzapalne typu K. i T..

Po wypadku ma blizny na głowie i na nodze pod kolanem oraz blizny pooperacyjne.

Powód wymaga endoprotezy biodra lewego, który jest zabiegiem skomplikowanym z powodu metalowych implantów.

Powód od 2012r. przebywa na rencie z ogólnego stanu zdrowia, nadciśnienia tętniczego i zapalenia jelit, a także ze znacznego ograniczenia bólowego lewego biodra w wyniku zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych po wypadku z 2005r., silnych bóli i sztywności lewego biodra.

Nie pracuje od czasu drugiego wypadku komunikacyjnego z 2007 r.

Powód po wypadku komunikacyjnym rozwiódł się z żoną, miał kłopoty z dziećmi, a obecnie z wnukami, albowiem nie może grać z nimi w piłkę.

P. M. nie ma dobrych rokowań co do całkowitego wyleczenia lewego biodra z powodu zmian urazowo-zwyrodnieniowych oraz co do poprawy stanu zdrowia na stałe z uwagi na ciągle bóle miednicy i lewego biodra.

Powód ma trwale osłabienie siły mięśniowej lewego biodra - ilio-psoas, gluteus-medius i gluteus-minimus, prowadzące do zaburzeń koordynacji ruchowej i równowagi przy staniu na lewej nodze- pozytywny objaw T..

U powoda występuje chód niewydajny upośledzony z utykaniem na lewe biodro z bólem 5/6 w skali (...) 0-10 oraz opadaniem lewej stopy. Po jakimkolwiek przeciążeniu u powoda występuje bardzo silny ból lewego biodra uniemożliwiający chodzenie oraz uniemożliwiający chodzenie po schodach.

Powód odczuwa przeciążenie wysiłkowe lewej kończyny dolnej.

Powód nie może dźwigać z wyjątkiem lekkich rzeczy.

Powód ma stałą niezdolność i ograniczenie wykonywania prac fizycznych, z powodu trwałego upośledzenia i ograniczenia ruchowego lewego biodra.

Powód nie ma dobrych rokowań co do całkowitego wyleczenia lewego biodra z powodu zmian urazowo-zwyrodnieniowych oraz co do poprawy stanu zdrowia na stałe, ponieważ ma:

- ciągle bóle miednicy i lewego biodra,
- bóle ograniczają chodzenie, stanie i siedzenie od 15 do 30 minut,
- ma stałe 99% ryzyko wymiany lewego biodra.

U powoda doszło do uszkodzenia części włókien nerwu kulszowego na skutek doznanego wypadku i związanego z tym następowego leczenia operacyjnego.

Następstwo uszkodzenia stawu biodrowego lewego z następowymi zmianami m. in. uszkodzeniem włókien nerwowych na podstawie punktu 145 c wynosi 40%.

Wysokość uszczerbku na zdrowiu powoda w zakresie uszkodzenia części włókien nerwu kulszowego, skutkującego osłabieniem siły odsiebnej lewej kończyny dolnej w zakresie zgięcia grzbietowego stopy 4 w skali L. z osłabieniem czucia powierzchniowego na części lewej kończyny dolnej biegła przyznałaby uszczerbek w wysokości 12%.

Według prawdopodobieństwa przyczynowo-skutkowego, zmiany zwyrodnieniowe lewego biodra powstałe w wyniku w/w urazu, mogą doprowadzić do obluzowania-zużycia implantów lewego biodra w miarę upływu lat (prawdopodobieństwo 50% w przeciągu 20 lat), dlatego bóle lewego biodra się pogorszą w miarę upływu lat.

Objawy przyczynowo-skutkowe w/w urazu powoda, mają charakter przewlekły, trwałe i stały przez socjalne i profesjonalne życie powoda i są odpowiedzialne za jego aktualny stan stałego 57% aktualnego uszczerbku na zdrowiu według tabeli uszczerbkowej.

Powód jest całkowicie niezdolny do pracy.

Pozwany decyzją z dnia 20 grudnia 2006r. przyznał powodowi kwotę 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Decyzją z dnia 10 lipca 2007r. pozwany przyznał powodowi kwotę 11.177,30 zł na którą składały się następujące kwoty:

- 8.000 zł z tytułu zadośćuczynienia,
- 1.037,30 zł z tytułu kosztów dojazdu,
- 1.830 zł z tytułu przejazdu sanitarnego,
- 310 zł z tytułu wynajmu pokoju hotelowego.

Decyzją z dnia 7 września 2007r. pozwany przyznał powodowi kwotę 6.540 zł, w tym kwotę 6.000 zł z tytułu dopłaty zadośćuczynienia oraz kwotę 540 zł z tytułu kosztów opieki.

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi łącznie kwotę 20.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwotę 540 zł z tytułu opieki osób trzecich.

Oceniając ustalone fakty Sąd I instancji na wstępie powołał się na treść art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. który stanowi, że samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszającego się za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego mechanicznego środka komunikacji, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej, albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie jednak z art. 436 § 2 k.c. w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych.

Natomiast zgodnie z art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia zakład ubezpieczeń zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

W niniejszej sprawie między stronami bezspornym było, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone na skutek wypadku spowodowanego przez W. O. w dniu 18 listopada 2005r.

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, U. (...) i Polskim (...) (Dz. U. z 2018, poz. 473) do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Dochodzone przez powoda roszczenie dotyczące zadośćuczynienia za doznaną krzywdę znajduje podstawę prawną w przepisach art. 445 k.c. w zw. z art. art. 436 § 2 k.c. i art. 415 k.c., które stanowią, że sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepisy te odnoszą się do odpowiedzialności deliktowej, co do której przepisem wyjściowym jest art. 415 k.c. Ogólnymi przesłankami odpowiedzialności deliktowej zgodnie z tym przepisem są: szkoda (majątkowa lub niemajątkowa), wina sprawcy, bezprawność czynu, a także związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy szkodą a czynem zobowiązanego.

Bezspornym było, a także wskazują na to ustalenia faktyczne sprawy, że odpowiedzialność za zdarzenie powodujące szkodę po stronie powoda – za spowodowanie wypadku ponosił kierujący pojazdem W. O., który nie posiadał ważnego ubezpieczenia OC. W. O. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 3 kwietnia 2006r. w sprawie (...). Na podstawie art. 11 k.p.c. ustalenia tego prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Sąd ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia uwzględnił, że powód otrzymał już zadośćuczynienie w kwocie 20.000 zł. Uznał jednak, że kwota ta nie rekompensuje całkowicie doznanej przez niego krzywdy.

Przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia tabele określające procentowy uszczerbek na zdrowiu powinny znajdować jedynie orientacyjne, a nie mechaniczne zastosowanie. Biegły ortopeda ustalił ten uszczerbek na 57 %, a nadto biegła neurolog wskazał uszczerbek w wysokości 12%.

Przede wszystkim Sąd uwzględnił, że na skutek wypadku z dnia 18 listopada 2005r. powód doznał złamania miednicy w obrębie panewki stawu biodrowego lewego, zwichnięcia stawu biodrowego lewego, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej głowy oraz rany tłuczonej okolicy podkolanowej prawej. Obrażenia jakie doznał powód były bardzo poważne i powodowały silny ból bezpośrednio po wypadku oraz nasilający się ból po każdej operacji i rehabilitacji.

Dla wysokości zadośćuczynienia istotny jest również zakres leczenia powoda, wpływający niewątpliwie na zwiększenie cierpień powoda. Leczenie to było długotrwałe, ale jak wynika z opinii biegłego ortopedy uzasadnione i prawidłowe. Mimo tego, do dnia dzisiejszego nie odzyskał pełnej sprawności. Nadto rokowania co do pełnego powrotu do zdrowia są negatywne.

Powód posiada bliznę na głowie okolicy ciemieniowej o długości 5 cm. Ponadto posiada bliznę na przodzie lewej nogi o długości 10 cm, bliznę na lewym kolanie po wyciągu szkieletowym, bliznę o długości 35 cm po operacyjnym leczeniu miednicy. U powoda występuje chód niewydolny upośledzony z utykaniem na lewe biodro oraz opadaniem lewej stopy, a także bardzo silny powysiłkowy ból lewego biodra uniemożliwiający chodzenie.

Jak wynika z opinii biegłego sądowego u powoda występuje dysfunkcja ruchowa w stawie biodrowym z istotnym znacznie odbiegającym od przyjętych norm ograniczeniem jego ruchomości (zgięcie ograniczone do 80° przy normie 130°, przykurcz zgięciowy z brakiem pełnego wyprostu - 10° przy normie 40°, rotacja w wyproście i zgięciu ograniczona do 10° przy normie 80°, odwiedzenie i przywodzenie ograniczone również do 10°). Powód zmaga się z osłabieniem siły mięśniowej lewego biodra prowadzącego do zaburzeń koordynacji ruchowej i równowagi przy staniu na lewej nodze oraz osłabieniem zgięcia grzbietowego lewej stopy, upośledzeniem czucia dotyku na grzbiecie lewej stopy i przewlekłym porażeniu lewego nerwu strzałkowego lewego.

Powód z powodu bólu biodra ma problemy ze spaniem.

Powrót powoda do pełnego stanu zdrowia jest niemożliwy. Skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 18 listopada 2005r. powód odczuwa do dzisiaj i mają one wpływ na życie i aktywność fizyczną oraz zawodową powoda. Powód ma obecnie 62 lata, jest po rozwodzie i z uwagi na stan zdrowia w przyszłości będzie wymagał opieki osób trzecich. Powód po wypadku przez okres 6 miesięcy wymagał opieki osób trzecich. Wówczas pomagała mu żona oraz matka. W tej chwili powód nie ma przy sobie bliskiej osoby, która mogłaby mu pomóc w codziennym funkcjonowaniu.

Przeciwskazaniem w stanie zdrowia powoda jest wykonywanie ciężkich prac fizycznych. Powód ma stałe 99% ryzyko wymiany lewego biodra i nie ma w związku z tym możliwości powrotu do stanu zdrowia sprzed wypadku.

Wypadek z dnia 17 listopada 2007r. nie przyczynił się do pogorszenia stanu zdrowia powoda, co wynika jednoznacznie z opinii uzupełniającej z dnia 30 maja 2019r. Powód w dniu 17 listopada 2007r. doznał bowiem ogólnego potłuczenia ciała, rany podudzia i złamania żebra. W przypadku nie zaistnienia wypadku z dnia 18 listopada 2005r. biodro powoda byłoby całkowicie normalne.

Sąd doszedł do przekonania, że odpowiednim zadośćuczynieniem dla powoda będzie dodatkowo, ponad otrzymaną kwotę 20.000 zł, kwota 120.000 zł (tj. łącznie 140.000 zł).

W związku z tym, na podstawie wskazanych przepisów Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 120.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Sąd orzekając na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. o początkowej dacie płatności odsetek ustawowych od kwoty zasądzonego zadośćuczynienia nie uwzględnił żądania powoda i nie zasądził ich od kwoty 20.000 zł od dnia 16 listopada 2007r. do dnia zapłaty. Zgodnie bowiem z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Powód pismami z dnia 13 września 2006r. oraz z dnia 27 października 2006r. zgłosił szkodę u pozwanego, domagając się m.in. zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie łącznie 20.000 zł. Pozwany w postępowaniu likwidacyjnym – do dnia 7 września 2007r. wypłacił powodowi łącznie tytułem zadośćuczynienia kwotę 20.000 zł. Do tego także pokrył koszty dojazdów, opieki, przejazdu sanitarnego i wynajmu pokoju hotelowego.

W ocenie Sądu zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 20.000 zł od dnia 14 grudnia 2018r. do dnia zapłaty, tj. od dnia następnego pod dniem doręczenia pozwanemu opinii biegłego sądowego z dnia 26 listopada 2018r.

W zakresie kwoty 100.000 zł, Sąd uznał, że zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie pozwu. Pismo z dnia 24 czerwca 2019r. zawierające rozszerzenie powództwa w zakresie zadośćuczynienia zostało doręczone pozwanemu w dniu 18 lipca 2019r. W związku z tym od dnia 19 lipca 2019r. pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia.

Roszczenie powoda o zwrot kosztów opieki osób trzecich ma swoją podstawę w normie zawartej w art. 444 § 1 k.c., który stanowi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Przepis ten dotyczy niezbędnych i celowych wydatków i to bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia.

Przyznanie odszkodowania z tytułu kosztów opieki, jakiej wymagał poszkodowany wskutek wypadku nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Przy ustaleniu jego wysokości należy jednak mieć na uwadze fakt sprawowania tej opieki przez bliską osobę, tj. że mieściło się to w ramach obowiązków rodzinnych lub wynikających z więzi przyjaźni, jak również fakt, że opłaty za usługi opiekuńcze świadczone instytucjonalnie z reguły mieszczą w sobie również koszty związane z organizacją działalności danej instytucji (np. podatki, ubezpieczenia etc.).

Jak wynika z opinii biegłego powód wymagał opieki – pomocy rodziny przez 8-10 godzin dziennie w czynnościach życia codziennego przez 6 miesięcy, kiedy nie mógł chodzić i nie mógł obciążać lewej nogi, używał kule.

Powód wniósł zasądzenie kosztów opieki za okres 180 dni po 9 godzin dziennie i 8 zł za godzinę opieki. Łącznie powyższe dało kwotę 12.960 zł. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi kwotę 540 zł z tytułu kosztów opieki. Zatem $12.960 \text{ zł} - 540 \text{ zł} = 12.420 \text{ zł}$.

W ocenie Sądu wysokość powyższego roszczenia i stawka godzinowa przyjęta przez powoda za godzinę opieki jest zgodna z opinią biegłego, doświadczeniem życiowym i stawką za godzinę opieki nad osobą poszkodowaną.

W związku z tym, na podstawie wskazanych przepisów Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 12.420 zł z tytułu zwrotu kosztów opieki, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

O odsetkach z tytułu opieki osób trzecich Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Sąd uznał, że zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie pozwu.

W pozostałym zakresie, tj. w zakresie roszczenia odsetkowego Sąd powództwo oddalił jako bezzasadne, o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Powód uległ żądaniu tylko w nieznaczej części, tj. w zakresie roszczenia odsetkowego.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w zakresie pkt 1 co do kwoty 11.000 zł, w zakresie pkt 2 co do kwoty 6.480 zł oraz co do kosztów procesu w całości (pkt 4 wyroku).

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa procesowego określonego w art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę należnego pozwanemu zadośćuczynienia oraz odszkodowania w zawyżonej wysokości, przez brak uwzględnienia waloryzacji wcześniej wypłaconych kwot zadośćuczynienia oraz przyjęcia zawyżonych stawek godzinowych za opiekę nad osobą chorą (leżącą), z roku wyrokowania, zamiast przyjęcia stawki z okresu sprawowania opieki.

Podnosząc powyższy zarzut wniósł o:

1/ zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez:

a/ obniżenie przyznanego zadośćuczynienia o kwotę 11.000 zł, a także obniżenia zasądzonych kosztów opieki o kwotę 6.480 zł,

b/ stosunkowe rozliczenie kosztów postępowania w zależności od wyniku sprawy,

2/ zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Fakty ustalone przez Sąd I instancji, Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, ponieważ uznał za bezzasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

W odniesieniu do wysokości zadośćuczynienia, kwestionowanego przez skarżącego w zakresie kwoty 11.000 zł wskazać należy, że w apelacji nie przedstawiono argumentów, które uzasadniałyby wniosek, że ocena Sądu Okręgowego nie uwzględniała wszystkich faktów w sprawie, a przez to była rażąco nieadekwatna do rozmiaru krzywdy powoda.

Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, tylko w takim przypadku Sąd I instancji uprawniony jest zmienić wysokość zadośćuczynienia.

Odwołując się do opinii lekarza orzecznika (...), pozwany bezzasadnie pomija wnioski wypływające z opinii biegłych sądowych, które nie zostały podważone.

Wskazując z kolei na fakt wypłaty powodowi w latach 2006 – 2007 sumy 20.000 zł, który Sąd I instancji uwzględnił w swej ocenie, czyni to niejako w oderwaniu od ustalonego rozmiaru krzywdy powoda, w tym trwałego uszczerbku na zdrowiu.

W zestawieniu zaś z tymi niespornymi przecież faktami, zdaniem Sądu Apelacyjnego także przy przyjęciu zwaloryzowanej wartości kwoty 20.000 zł, zasądzone zadośćuczynienie nadal nie jawi się jako rażąco wygórowane. Tym bardziej gdy się uwzględni trafne co do zasady argumenty powoda z odpowiedzi na pozew, że wzrostowi wynagrodzeń od 2006/2007 roku, towarzyszył wzrost cen towarów i usług powodujący, iż nie doszło do istotnego wzrostu siły nabywczej pieniądza. Zadośćuczynienie ma zaś stanowić pieniężną realną kompensatę (wyrażającą się właśnie w jej sile nabywczej) krzywdy niemajątkowej. Siła nabywcza pieniądza w 2006/2007 była porównywalna z XII 2018 i VII 2019 tj. według dat ustalenia zadośćuczynienia przez Sąd Okręgowy.

W odniesieniu do wysokości stawki godzinowej przyjętej przez Sąd I instancji za podstawę określenia kosztów opieki w kwocie 8 zł, to jak znowu trafnie powód przedstawił w odpowiedzi na apelację – odwołanie się do minimalnego wynagrodzenia netto w Polsce w 2006r. było chybione, skoro było to wynagrodzenie ustalone w odniesieniu do średnio 168 godzin pracy miesięcznie, podczas gdy powód wymagał opieki przez 270 godzin miesięcznie (30 dni x 9 godzin), a nadto na terenie województwa (...) wynagrodzenie w sektorze ochrony zdrowia i pomocy społecznej kształtowało się na poziomie wyższym od płacy minimalnej. Porównanie wszystkich danych (którym pozwany nie zaprzeczył) nie uzasadnia tezy skarżącego, jakoby stawka 8 zł na godzinę była zawyżona.

Reasumując, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podzielenia zarzutów apelacji i w konsekwencji apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Ewa Staniszevska

--	--	--